

19/1/24

FYBALUB sem-I

Regular

Time: 2.5 Hours

Total Marks: 75

Q.1: - Answer the following in one or two sentences (any six): (12 Marks)

- What is deductive and inductive argument?
- State the meaning of constituent and component.
- What is Converse per accidents?
- Symbolizes the given general proposition: '**Mahesh is taller than Suresh**'.
- What is meant by Consent?
- What is a definiendum?
- State the meaning of primary induction.
- State the concepts of singular and general terms.

Q.2: - Write short notes on any two:**(12 marks)**

- Truth, Validity and Soundness
- Connotation
- Wigmorean Analysis- fact management
- Division by dichotomy

Q.3: - Solve any two questions:**(12 marks)**

- Reduce the following sentences to logical form and identify the kind and name the distributed term/s:
  - Frequently athletes are not vegetarians.
  - Not a single artist is a painter.
  - Lawyers are invariably analytical.
- Identify the following compound proposition symbolize it, and construct a truth table for it:
He is clever and he is either rich or lucky.
  - Identify and symbolize the following General propositions.
    - Not every human is difficult. (Hx, Dx)
    - A few women are emotional. (Wx, Ex)
    - All animals are rational. (Px, Cx)
- Identify the kind of modern definition and give reasons.
  - The word desk means this article of furniture.
  - Hexagon means a polygon having six sides.
  - Planet means Neptune, Mars, Earth, Jupiter and Saturn.

d. Identify the following divisions. Give Reasons:

- i) Students into rich, poor, tall and short.
- ii) Sportsmen into cricketers, hockey- players, foot- ballers and chess- players.
- iii) Watch into time- piece and guard.

Q. 4. Answer the following questions. Question no. 4 (e) is compulsory and attempt any two from (a), (b), (c) and (d). (39 marks)

- a. State the significance of the knowledge of logical concepts and principles for legal professionals and its comprehensive use in the field of law.
- b. "Traditional logicians classify propositions into Categorical and Conditional."- elaborate.
- c. Discuss the inductive method of simple enumeration.
- d. Discuss the following:
  - i) Laws of thought 7 marks
  - ii) Logical Division 6 marks

e. Do as directed.

- i) Some poets are not Spartans. (Give Sub- contrary and Contrary). 2 Marks
- ii) Some popes are Saints. (Give Subaltern and Contradictory). 2 Marks
- iii) No spoiled children are attractive.
(Assuming the given proposition to be false, state the truth value of its Contrary). 2 Marks
- iv) Some Marxians are Socialists. (Give Converse and Obverse). 2 Marks
- v) No successful authors are publishers. (Give Obverted Converse). 2 Marks
- vi) All reformers are idealists. (Give Full Contrapositive). 3 Marks

*****

मराठी भाषान्तर

वेळ: 2 ½ तास

गुण:- 75

प्र.1:- खालील प्रश्नांची एक दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा):

12 गुण.

- अ. नैगमनिक आणि वैगमनिक अनुमान म्हणजे काय ?
- ब. घटक व संयोजक म्हणजे काय ?
- क. सोपाधिक परिवर्तन म्हणजे काय ?
- ड. खालील विधानांचे चिन्हांकन करा.
“महेश सुरेश पेक्षा उंच आहे”.
- य. भारतीय करार कायदानुसार “संमती” म्हणजे काय ?
- फ. व्याख्येय म्हणजे काय ?
- ग. प्राथमिक विगमन याचा अर्थ सांगा.
- ह. एकदर्शी व वर्गदर्शी पद म्हणजे काय ?

प्र.2:- संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणतेही दोन):

12 गुण.

- अ. सत्यता व युक्तता.
- ब. गुणनिर्देश.
- क. वास्तवदर्शी विगमोरचे विश्लेषण.
- ड. विभाजन.

प्र.3:- खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन):

12 गुण.

- अ. खालील विधानांचे तर्क विधानात रूपांतर करा त्यातील व्याप्त व अव्याप्त पदे ओळखा.
  - i. क्रीडापटू सहसा शाकाहारी नसतात.
  - ii. एकही कलाकार चित्रकार नाही.
  - iii. वकील नेहमी विश्लेषक असतात.
- ब.
  - i. खालील संयुक्त विधान ओळखा चिन्हांकित करा सत्यता सारणी बनवा.
“तो हुशार आहे आणि तो श्रीमंत व नशीबवान आहे”.
  - ii. खालील विधाने ओळखा व चिन्हांकित करा.
    - a) प्रत्येक मनुष्य कठीण नसतो. (Hx, Dx)
    - b) काही स्त्रिया भावनाशील असतात. (Wx, Ex)
    - c) सर्व प्राणी विचारशील असतात. (Px, Cx)

क. खालील व्याख्या दोष ओळखा व कारणे सांगा

- i. 'डेस्क' म्हणजे एक फर्निचर वस्तू होय
- ii. षटकोन ही सहा बाजू असणारी बहुभुज आकृती होय
- iii. उपग्रह म्हणजे नेपच्यून, मार्स, पृथ्वी, जुपिटर आणि शनी वगैरे

ड. खालील विभागणी दोष ओळखा कारणे द्या

- i. विद्यार्थ्यांची श्रीमंत, गरीब आणि उंच अशी विभागणी.
- ii. क्रीडापटूंची क्रिकेटपटू, हॉकीपटू, फुटबॉलपटू आणि चेस क्रीडापटू अशी विभागणी.
- iii. 'वॉच' ची टाईमपास व गार्ड अशी विभागणी

प्र.4:- खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा प्रश्न क्रमांक 'य' अनिवार्य असून 'अ', 'ब', 'क', 'ड'

पैकी कोणताही दोन प्रश्न सोडवा:

39 गुण.

अ. तर्क संकल्पना व सिद्धांत यांची विधीशास्त्रातील उपयुक्तता स्पष्ट करा.

ब. तर्कविधानांची केवळ विधान व संयुक्त विधान अशी विभागणी केली आहे विश्लेषण करा ?

क. विगमन पद्धती व सरल गणन यांची चर्चा करा ?

ड.

- i) तर्क सिद्धांत / विचार नियम.
- ii) तार्किक विभाजन यांची चर्चा करा

य.सूचनेनुसार बदल करा.

- i) काही कवी स्पार्ट निवासी नसतात. (अर्ध विपरीत विरोध व विपरीत विरोध द्या) (2)
- ii) काही पोप संत असतात. (उपाश्रित विरोध व व्यघातक विरोध द्या) (2)
- iii) "बिघडलेली मुले आकर्षक नसतात", हे विधान असत्य असेल तर विपरीत विरोधाची सत्यता काय? (2)
- iv) काही मार्क्सवादी समाजवादी असतात. (परिवर्तन व प्रतिवर्तन करा) (2)
- v) "अयशस्वी लेखक प्रकाशक नसतात". (प्रतिवर्तित परिवर्तन द्या) (2)
- vi) सर्व सुधारक आदर्शवादी असतात. (पूर्ण परिवर्तित प्रतिवर्तन द्या) (3)

*****